

BERLÍN / DOSTUPNÉ BYDLENÍ +

Michaela Černá
David Procházka

ATV

Ateliér Hlaváček – Čeněk

Ústav navrhování II
Fakulta architektury ČVUT

Zimní semestr 2020/2021

Berlín / dostupné bydlení +

Michaela Černá a David Procházka | ATV

Náš projekt se snaží zakomponovat do své části urbanistické členění čtvrti Kreuzberg v Berlíně a zároveň podpořit socioekonomické citění tamnějších obyvatel a nechat je skrze jejich aktivity prostředí ve kterém žijí utvářet, dotvářet a samozřejmě se seberealizovat přímo na místě, kde žijí.

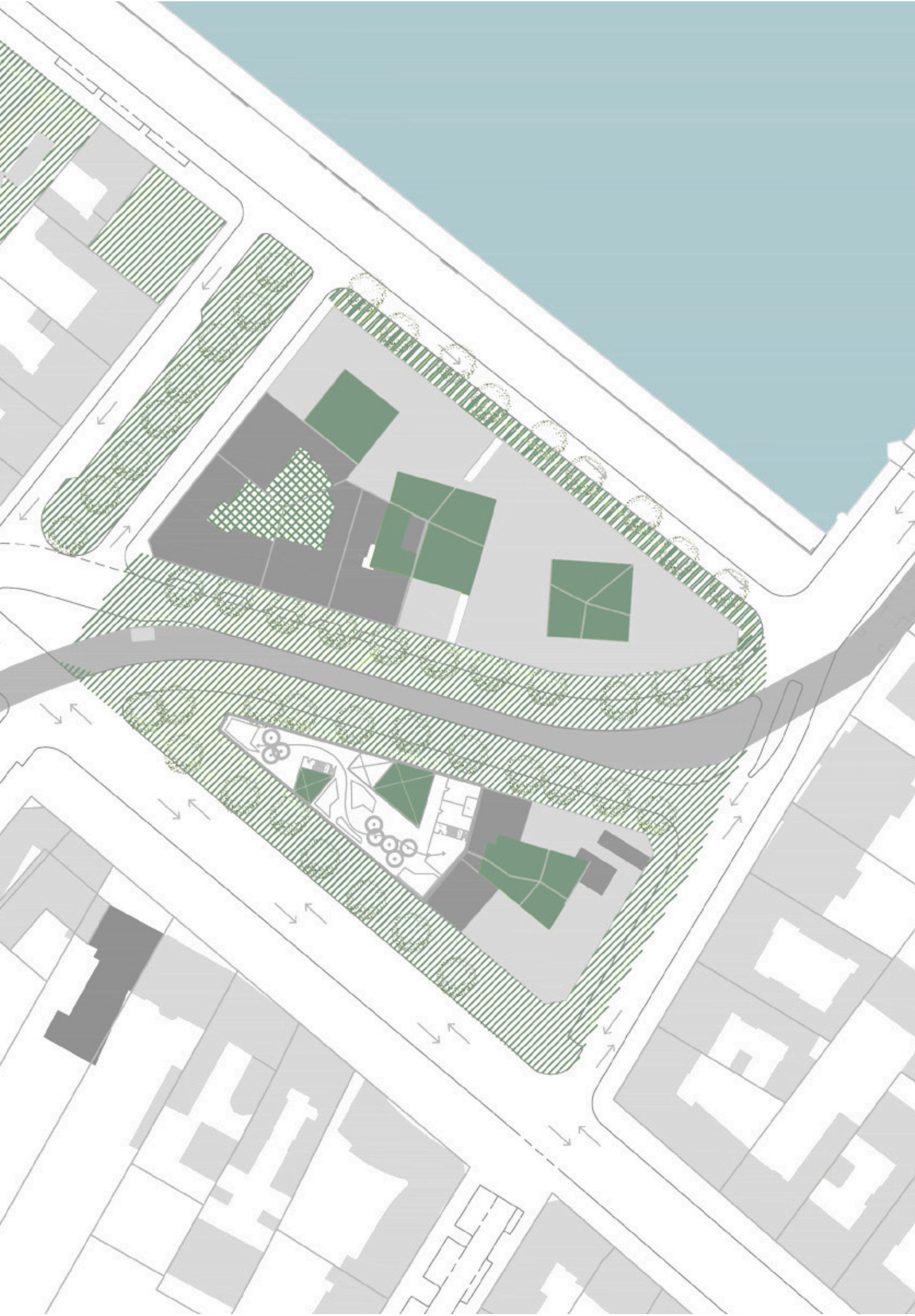
Aby výše zmíněné záměry mohly fungovat bylo třeba analyzovat urbanistické členění celého Berlína, resp. čtvrti Kreuzberg. Kreuzberg je částečně industriální, ale největší částí umělecké místo, kde se setkávají všechny věkové kategorie. Cílem nebylo sociální třídy diferenciovat, naopak, spojit je do jedné a vytvořit společné místo, které by to umožňovalo.

Pozemek je se nachází u řeky Sprévy, na rohu křižovatky s mostem, který přes ní vede. Celý stavební blok protkává těžká industriální dráha [charakteristický německý U-Bahn] a tudíž blok rozděluje na pomyslně dvě části. Místo pod tratí je velmi akcentované co se týče dopravy. Tvzení „dopravu pryč z města“ dle Ghela, myslím, můžeme brát jako pádný argument pro obhájení našeho zachování se pod tratí.

Urbanistické metropole jako Barcelona, Vídeň, Paříž mají jedno společné. A to upřednostňování chodce ve městě. I když na mnoha místech tak nelze tvrdit, v našem případě nám to připadlo jako důležitý aspekt, který je na našem konkrétním případě vhodné užít. Příjemné komerční prostory podél „obou“ bloků lemuji celou trať při její prostupnosti a vyrovnávají tak energii mezi velkým železným kolosem v sedmi metrové výš-

ce, oproti zvýšenému parteru navrženém blízko lidskému měřítku.

Prostor pod tratí se zklidnil a celý zpomalil na rychlost lidské chůze, což umožnilo umístit pod tratí interaktivní uměleckou stezku s možností instalací venkovních expozic. Zároveň se tyto expozice mohou kontinuálně přelévat do vnitřní výstavní galerie přístupné široké veřejnosti v našem stavebním bloku po celé severní straně. Již zmíněná vlastní seberealizace místních obyvatel se odehrává v mezonetových dílnách umístěných hned za výstavní galerií na jižní straně fasády. Vlastní expozice mohou mít obyvatelé vystavené v celé západní špičce našeho dostavěného bloku. Celé toto kompaktní funkční využití protkané skrze celou stavbu podporuje hra oken na fasádě. Už z pohledu z ulice se dům jeví, jakoby se mu od zadní širší části z pravidelného rastru oken, za kterými se nachází bydlení, rozehrávala a čím dál tím více rozpadala pravidelná kompozice oken. To se však celé děje na jednotné silné statutární hmotě nároží domu, která jakoby reagovala na historické nároží před bombardováním, avšak drobila a změlňovala onu historickou vážnost na pozitivní a nenásilnou dominantu nároží na tak rušné křižovatce.

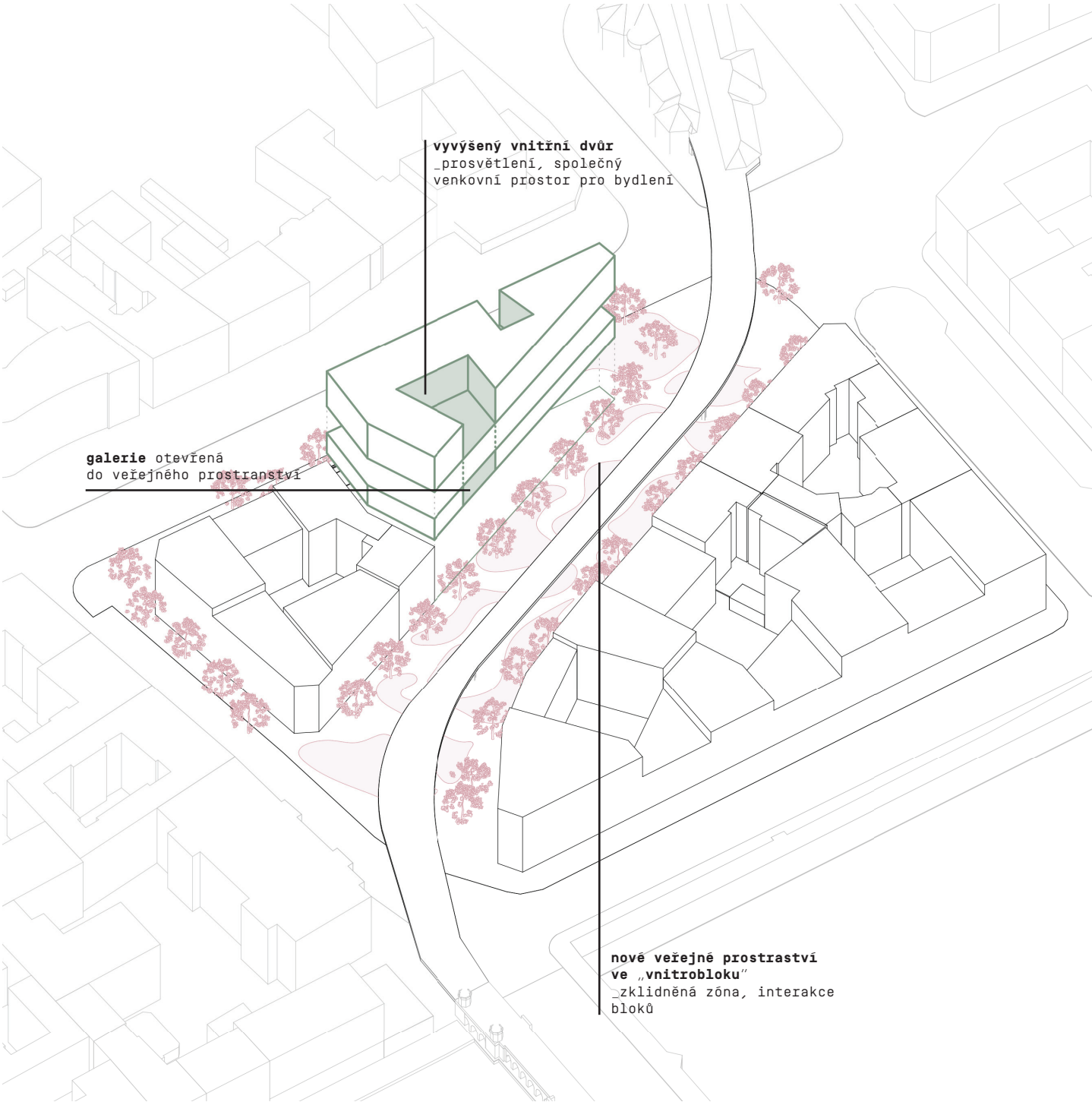
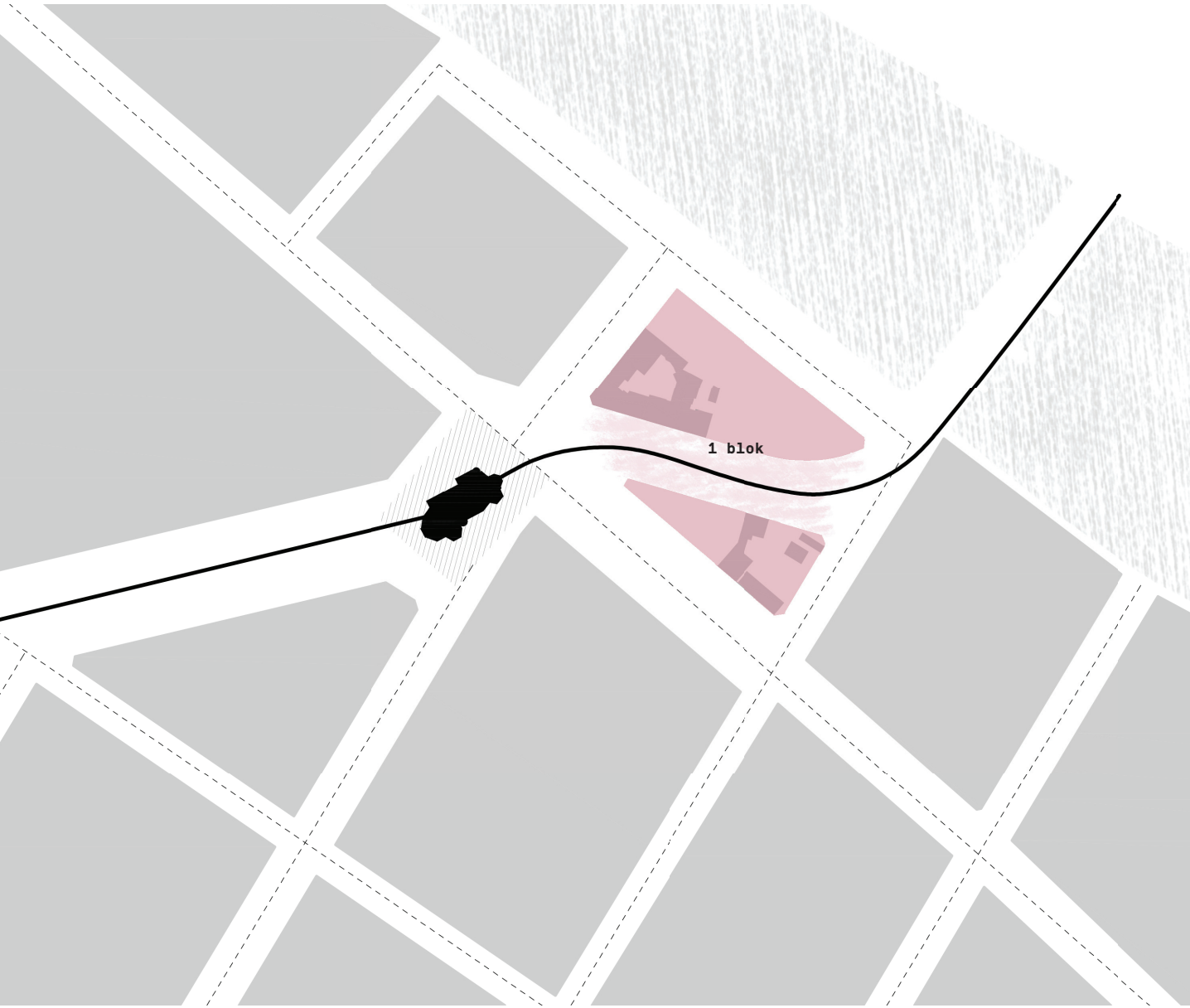

Obraz místa

Místo se nachází v berlínské čtvrti Kreuzberg a má velmi specifický charakter. Působilo na nás jako mix všeho možného, nejrůznějších barev a tvarů, vše se na první pohled zdá neorganizované a neučesané. Několik prvků v okolí z tohoto mišmaše ale vystupuje a to nadzemní dráha U-Bahn, která se zde napřed obloučkem zanoří mezi domy a pak se další křivkou stočí na most, dále to je řeka Spréva a všudepřítomné barevné graffiti.

Pro naše vnímání místa byla důležitá i jeho historie. V původně industriální čtvrti postupně našli svoje útočiště různé alternativní komunity, hudebníci, umělci.. Dnes je jejich přítomnost už neodmyslitelně spjatá s celou čtvrtí, a tak jako jednu z nejdůležitějších charakteristik místa vnímáme právě zdejší obyvatelé, kteří přetvářejí své okolí a otiskávají tak do něj svoji identitu.

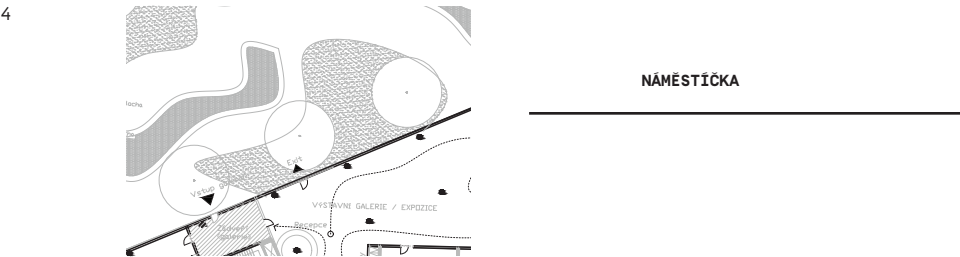
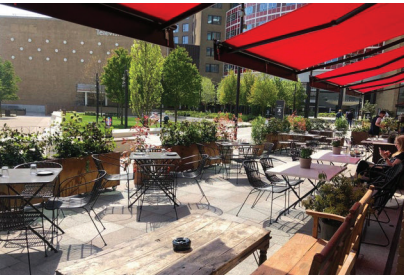
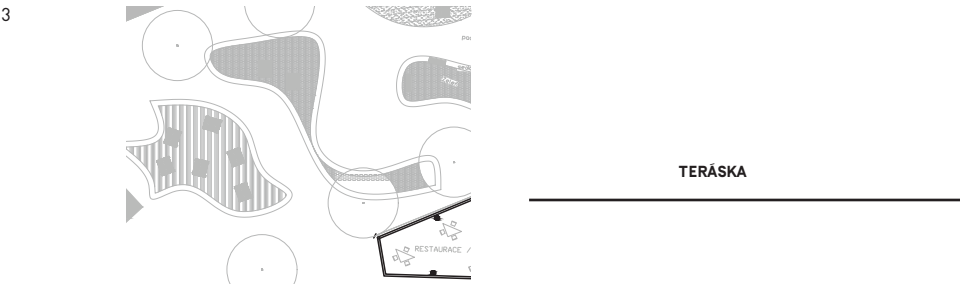
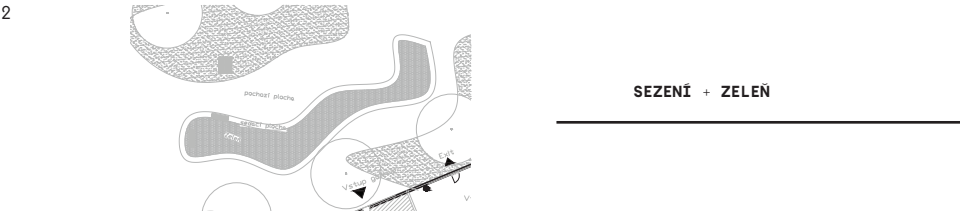
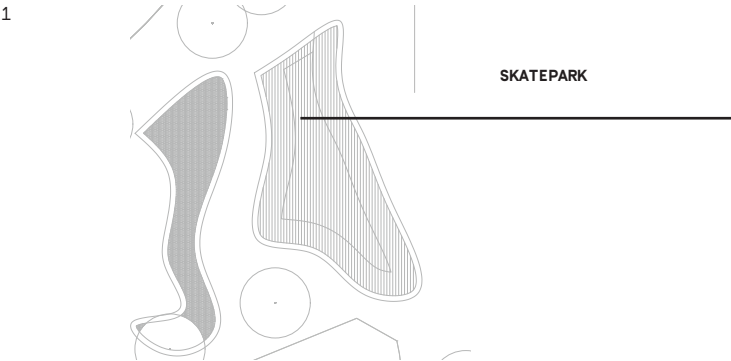

1	výstavní galerie	6	dílny
2	vstupní hala galerie	7	chodba
3	vstupní hala bytů	8	zahrádka / vekovní expozice
4	zázemí kavárny	9	venkovní interaktivní plochy
5	kavárna	10	původní umělecká kavárna

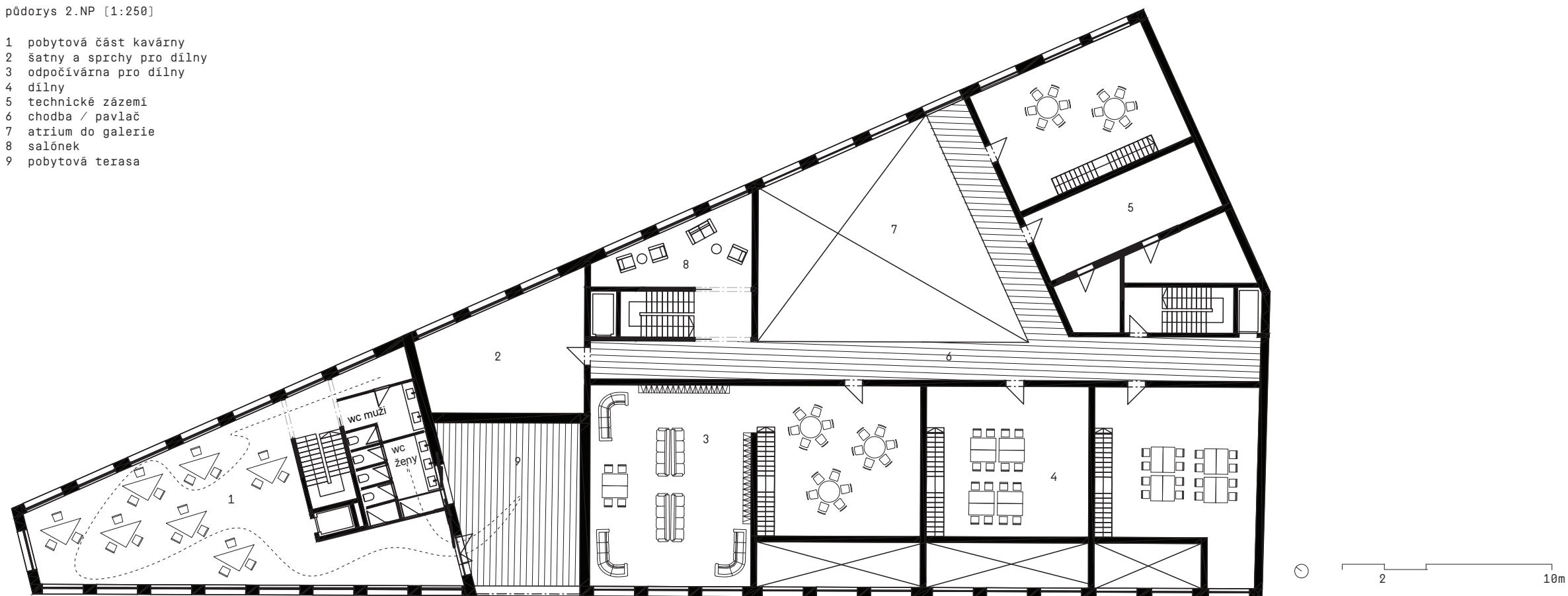
řešení zklidněné zóny s popisem funkčního využití

- 0
- možnost promítnout materiálové řešení pochozí plochy [růžová] na okolní fasády domů, které jsou též plánovány stavět
- 1
- skatepark
- 2
- sezení + zeleň podél obvodu laviček
- 3
- teráska navazující na uměleckou kavárničku
- 4
- náměstíčka - zpevněná půda pro výstavy či volný pohyb lidí

půdorys 2.NP [1:250]

- 1 pobytová část kavárny
- 2 šatny a sprchy pro dílny
- 3 odpočívárna pro dílny
- 4 dílny
- 5 technické zázemí
- 6 chodba / pavlač
- 7 atrium do galerie
- 8 salónek
- 9 pobytová terasa

příčný řez [1:250]

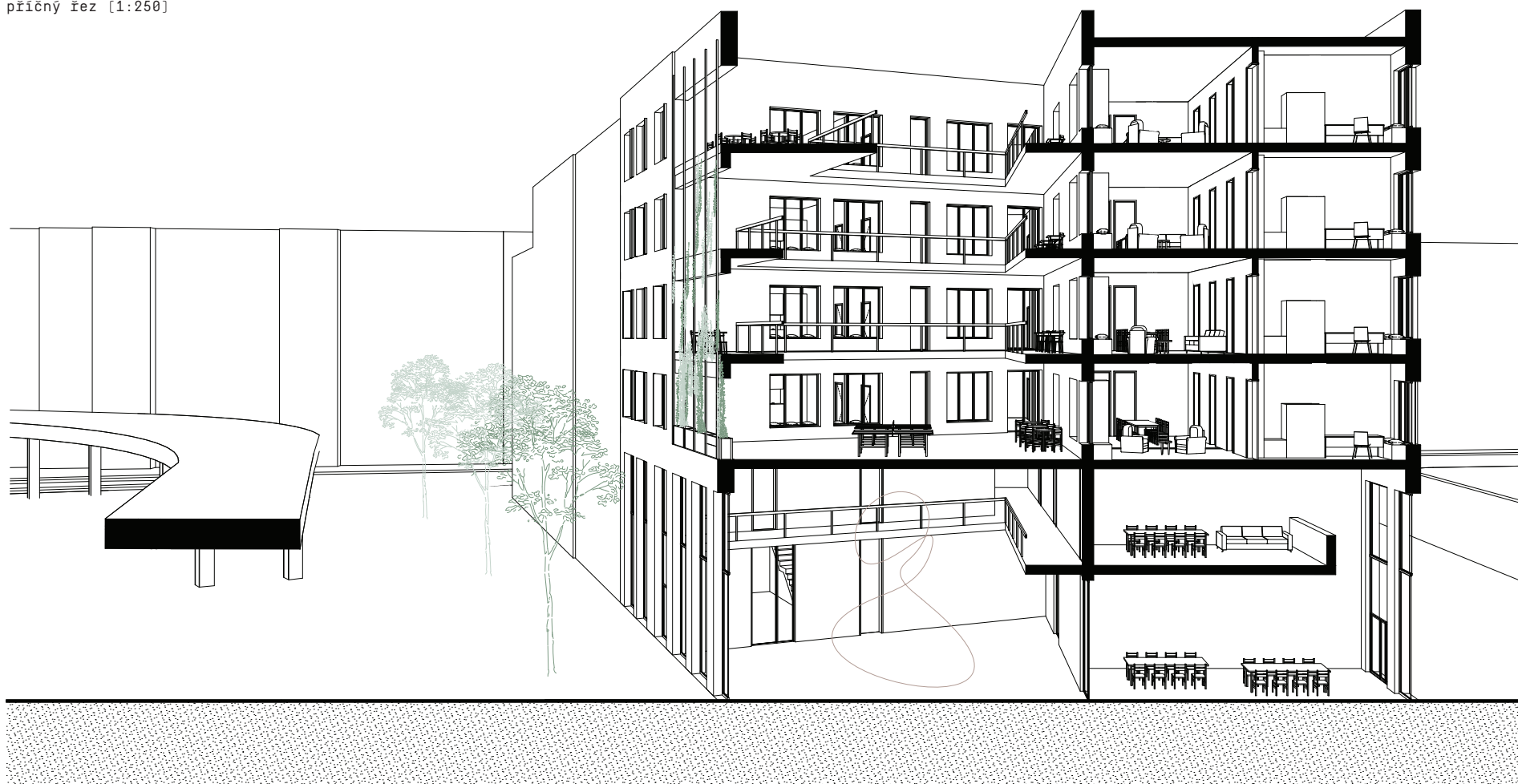
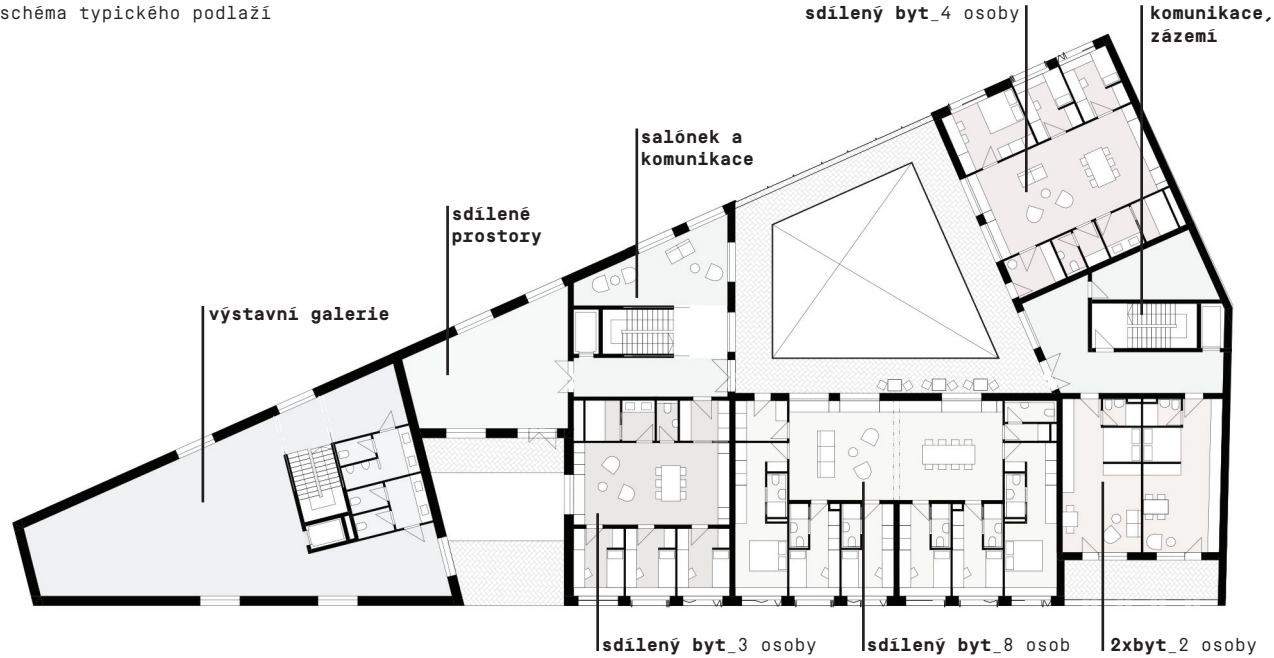

schéma typického podlaží

výstavní galerie ve špičce

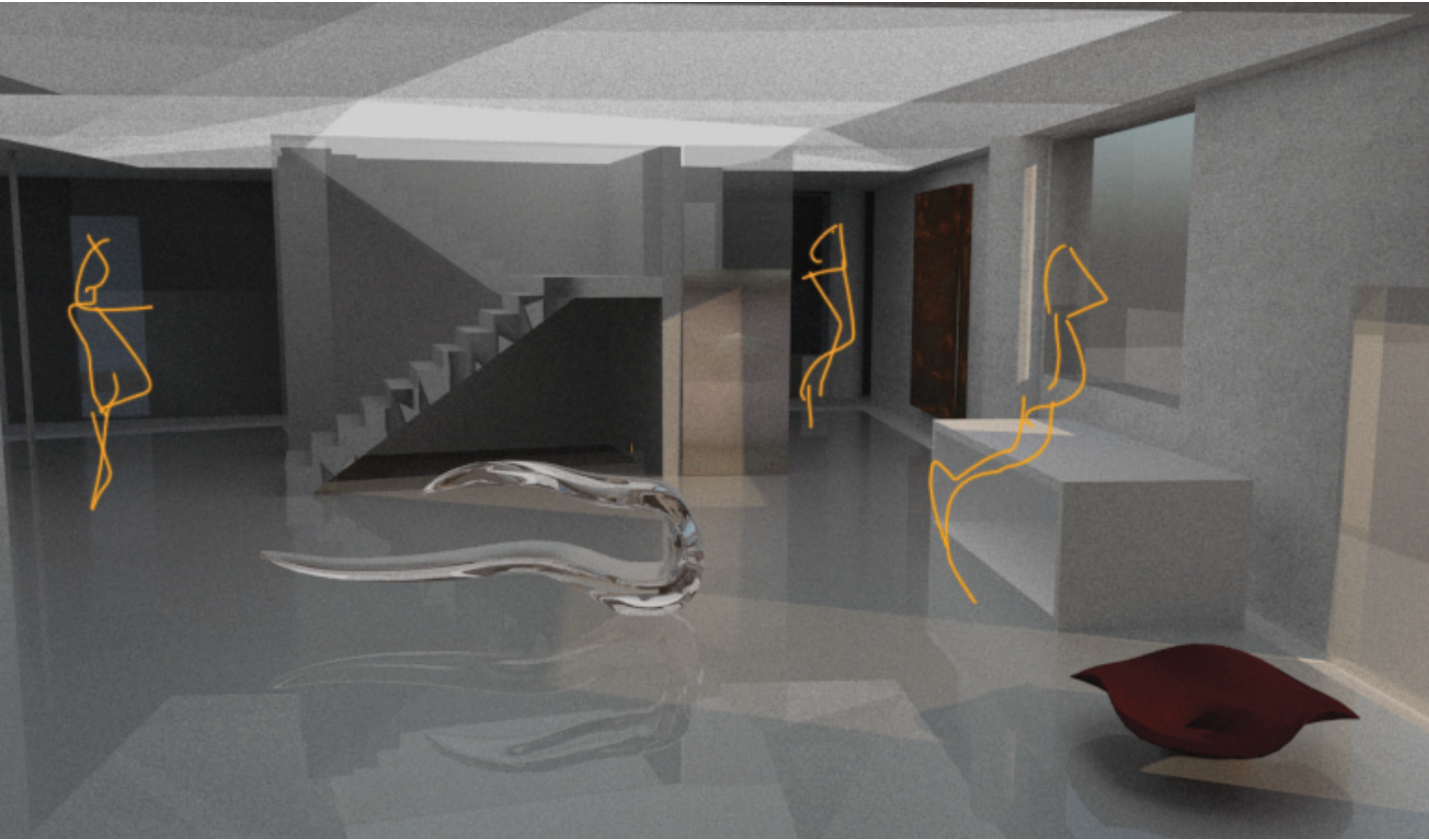
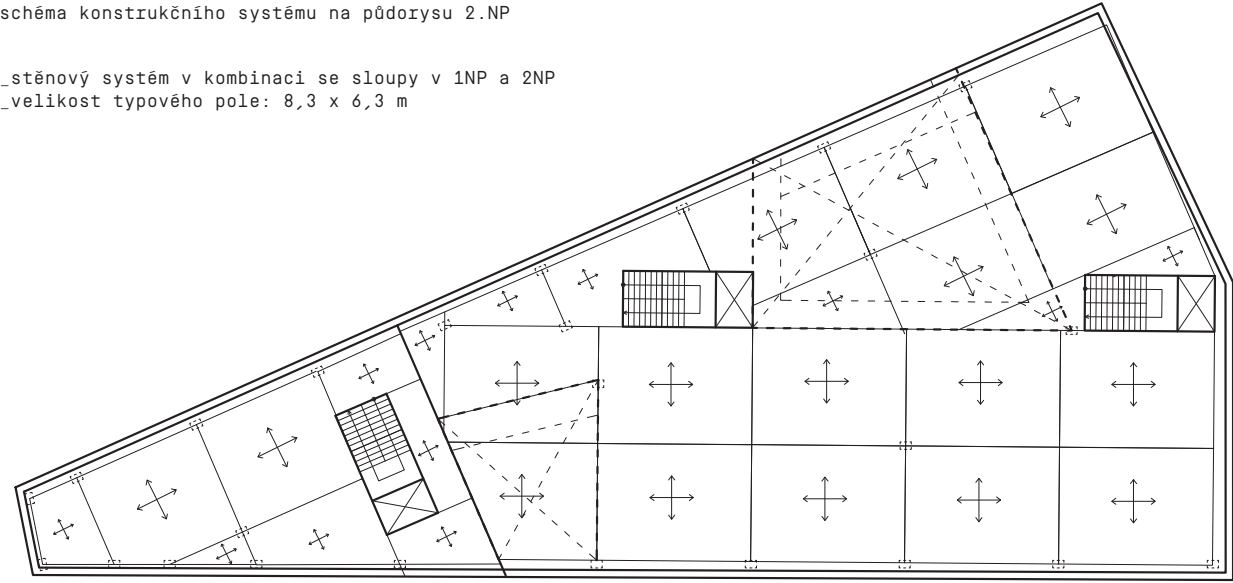

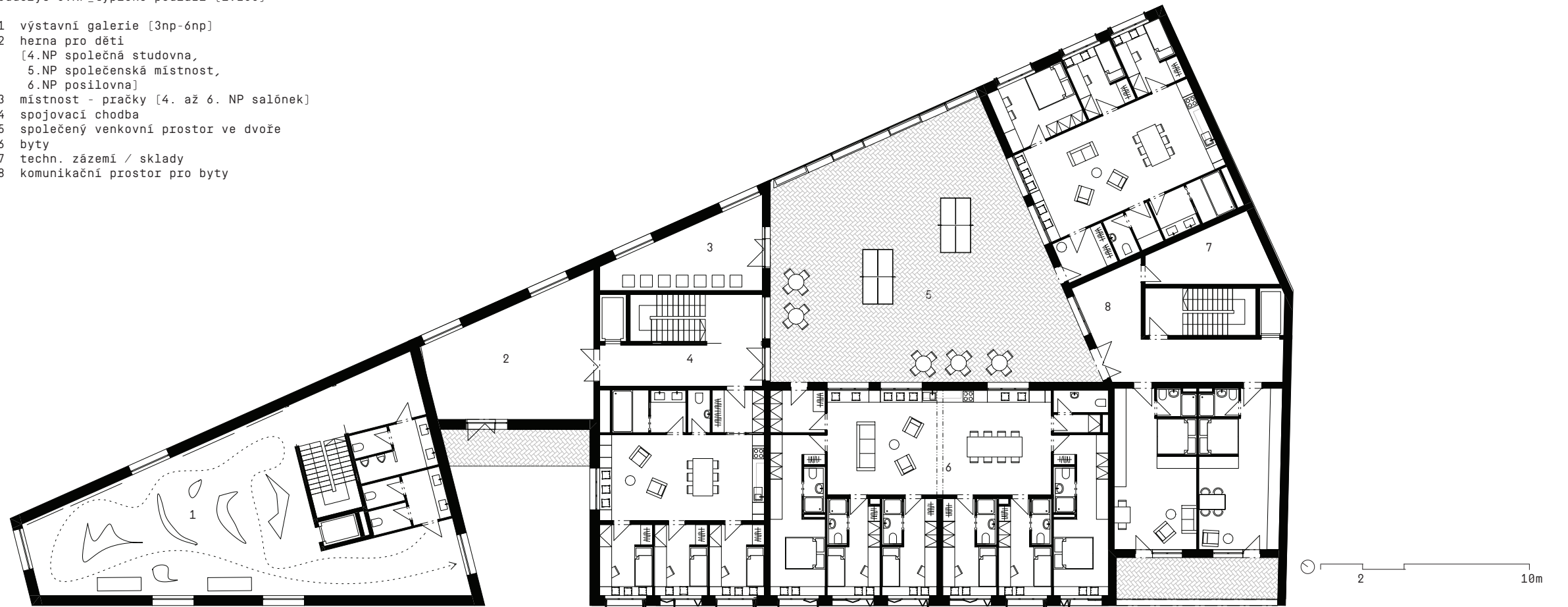
schéma konstrukčního systému na půdorysu 2.NP

_stěnový systém v kombinaci se sloupy v 1NP a 2NP
_velikost typového pole: 8,3 x 6,3 m

půdorys 3.NP_typické podlaží [1:250]

- 1 výstavní galerie [3np-6np]
- 2 herna pro děti
[4.NP společná studovna,
5.NP společenská místnost,
6.NP posilovna]
- 3 místnost - pračky [4. až 6. NP salónek]
- 4 spojovací chodba
- 5 společný venkovní prostor ve dvoře
- 6 byty
- 7 techn. zázemí / sklady
- 8 komunikační prostor pro byty

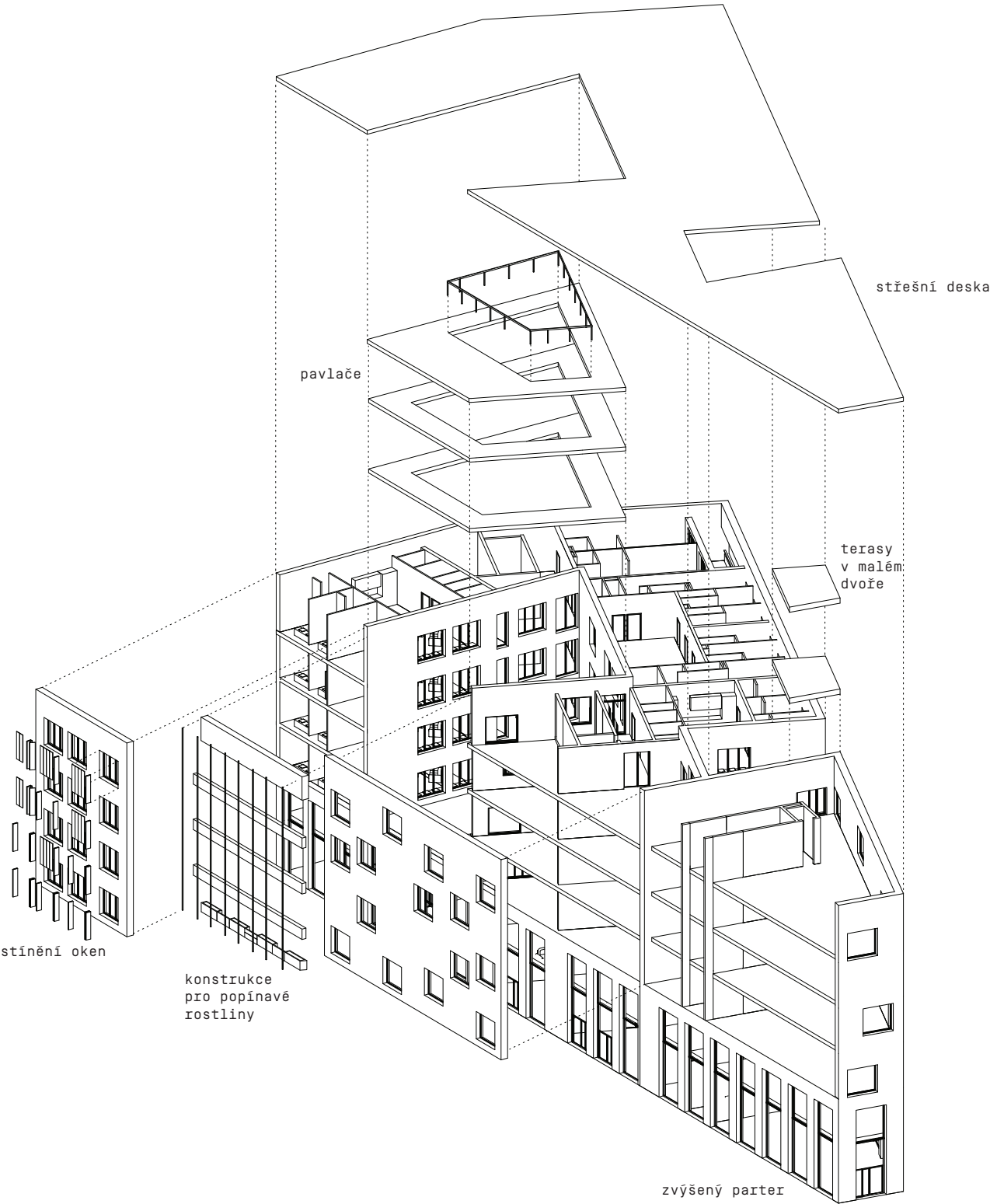
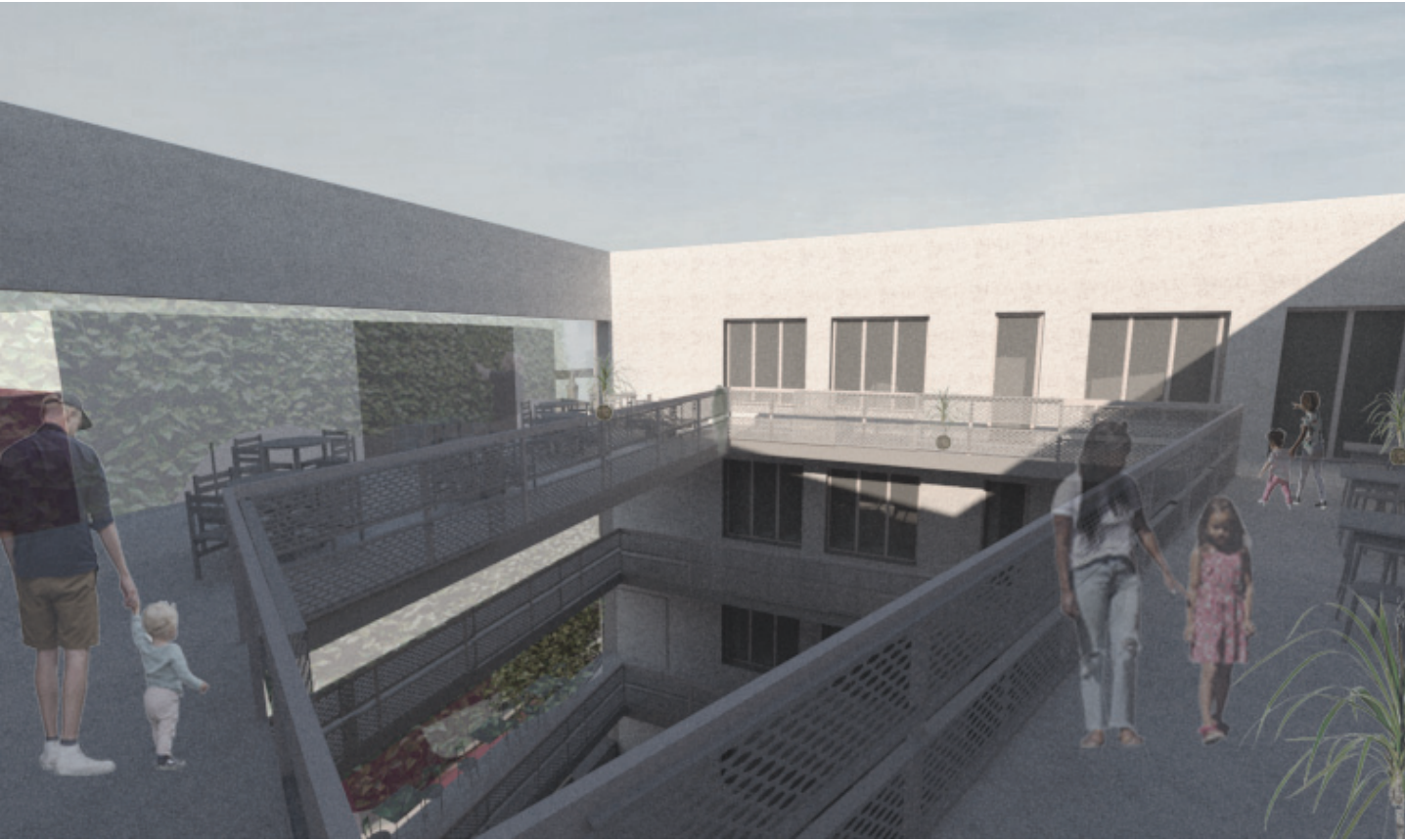
podélný řez [1:250]

základní bilance stavby:

_plocha parcely	1146 m2
_plocha zastavěná.....	1146 m2
_obestavěný prostor.....	25212 m2
_HPP celkově.....	[1146 + 4825] = 5971 m2
_HPP bytů a spol. prostor [schodiště, chodba, vstup]	635,2 m2
_ČPP ostatní funkce.[CO working / Restaurace + EXPOZICE + Dílny] = [180 + 443 + 285]= 908m2	+ 985 m2 [zelená střecha]
_složení a počet bytů a plochy jednotlivých typů -	8kk [největší] / patro - 166,8 m2
- 2x 4 kk /patro -	82,4 + 96,6 m2
- 2x 1kk /patro -	33,9x2 m2
- celkem 82,4+ 166,8 + 33,9x2 + 96,6 = 410 m2 [ČPP bytů]	

pavlač ve vyvýšeném dvoře

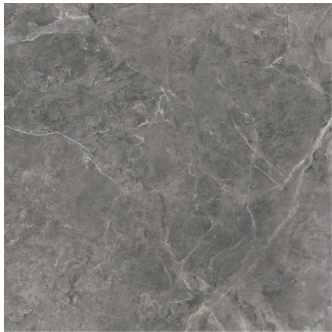

materiály:

půdorys sdíleného bytu pro 8 osob [1:70]

polyepoxidová
stěrka

velkoformátová
dlažba

barevný obklad
do kuchyně

cedrové
dřevo

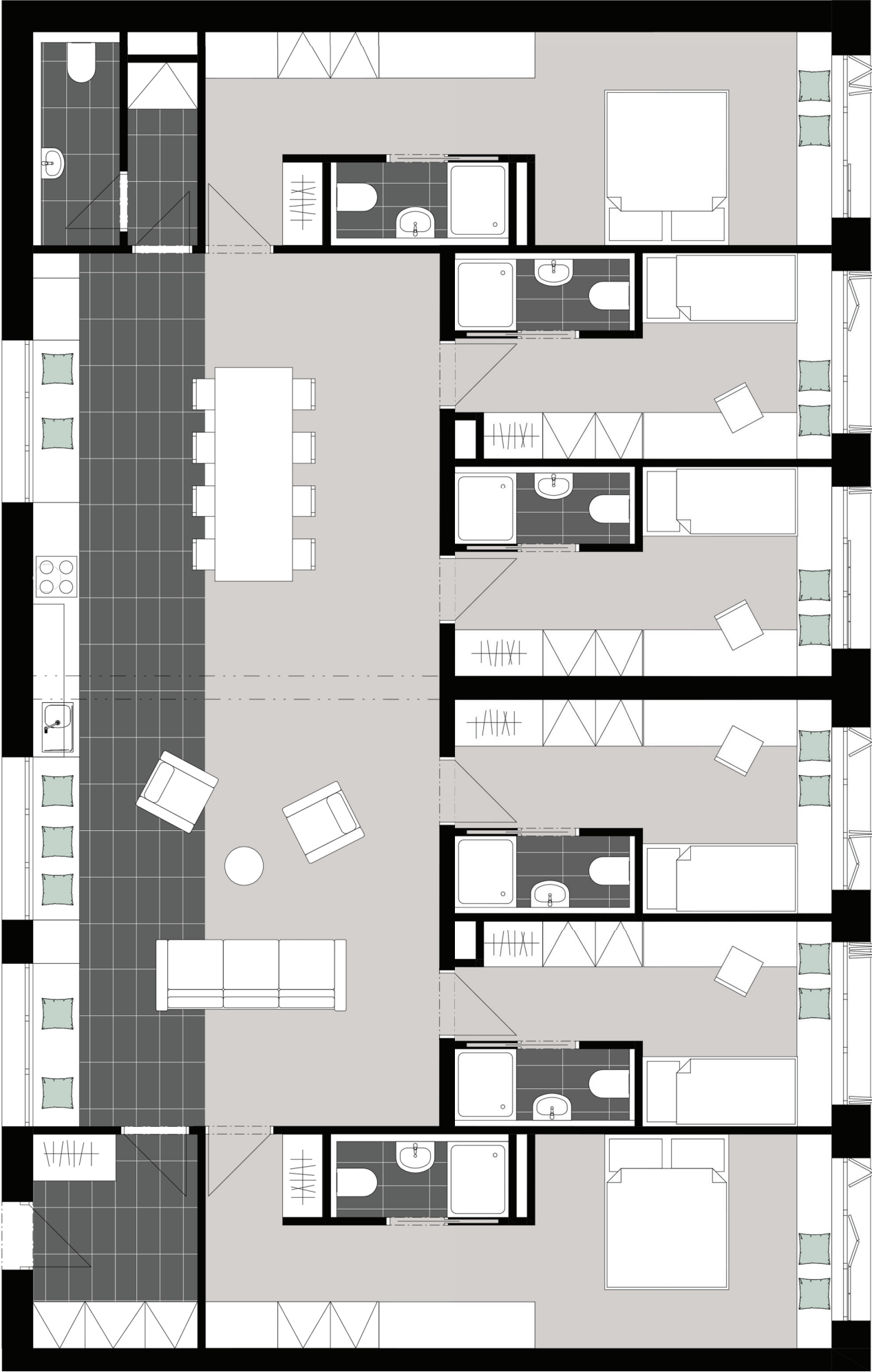
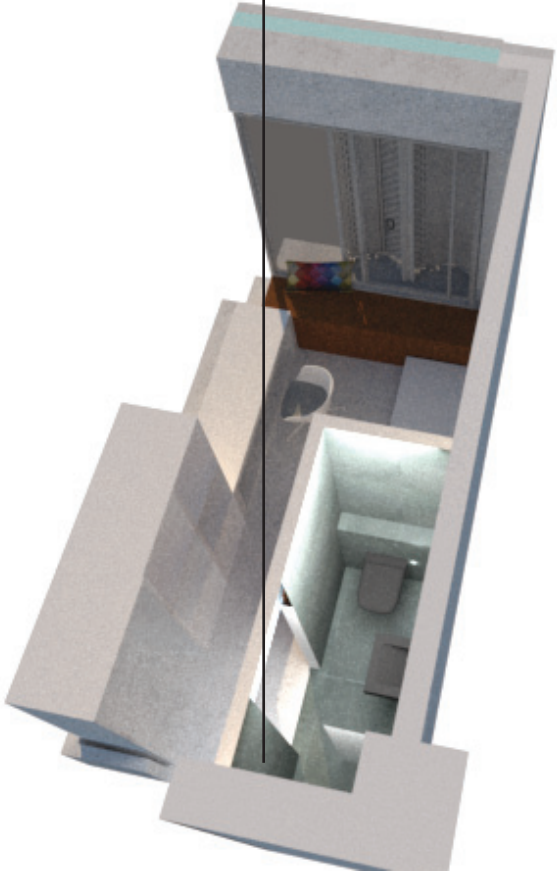
vizualizace pokoje

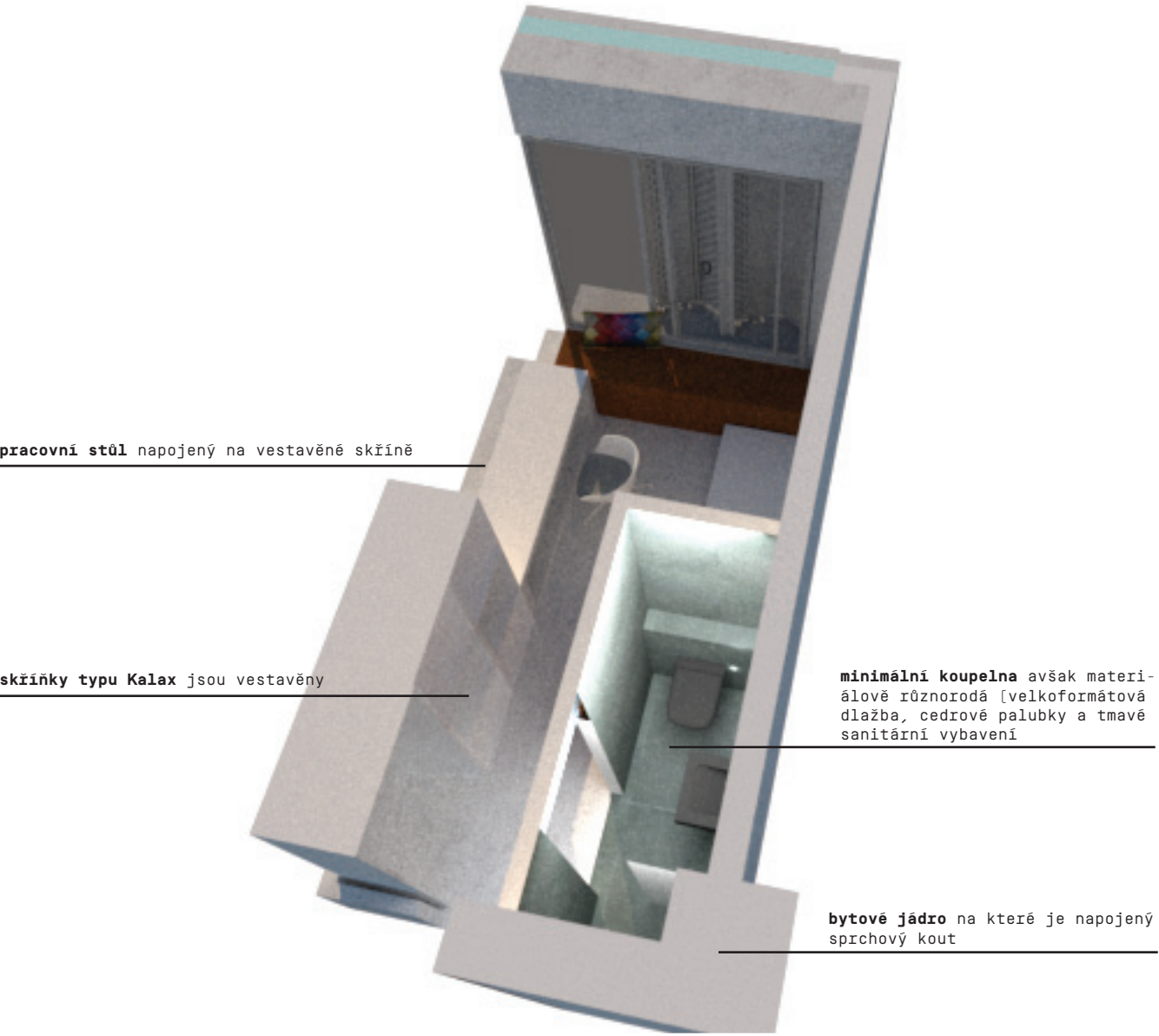
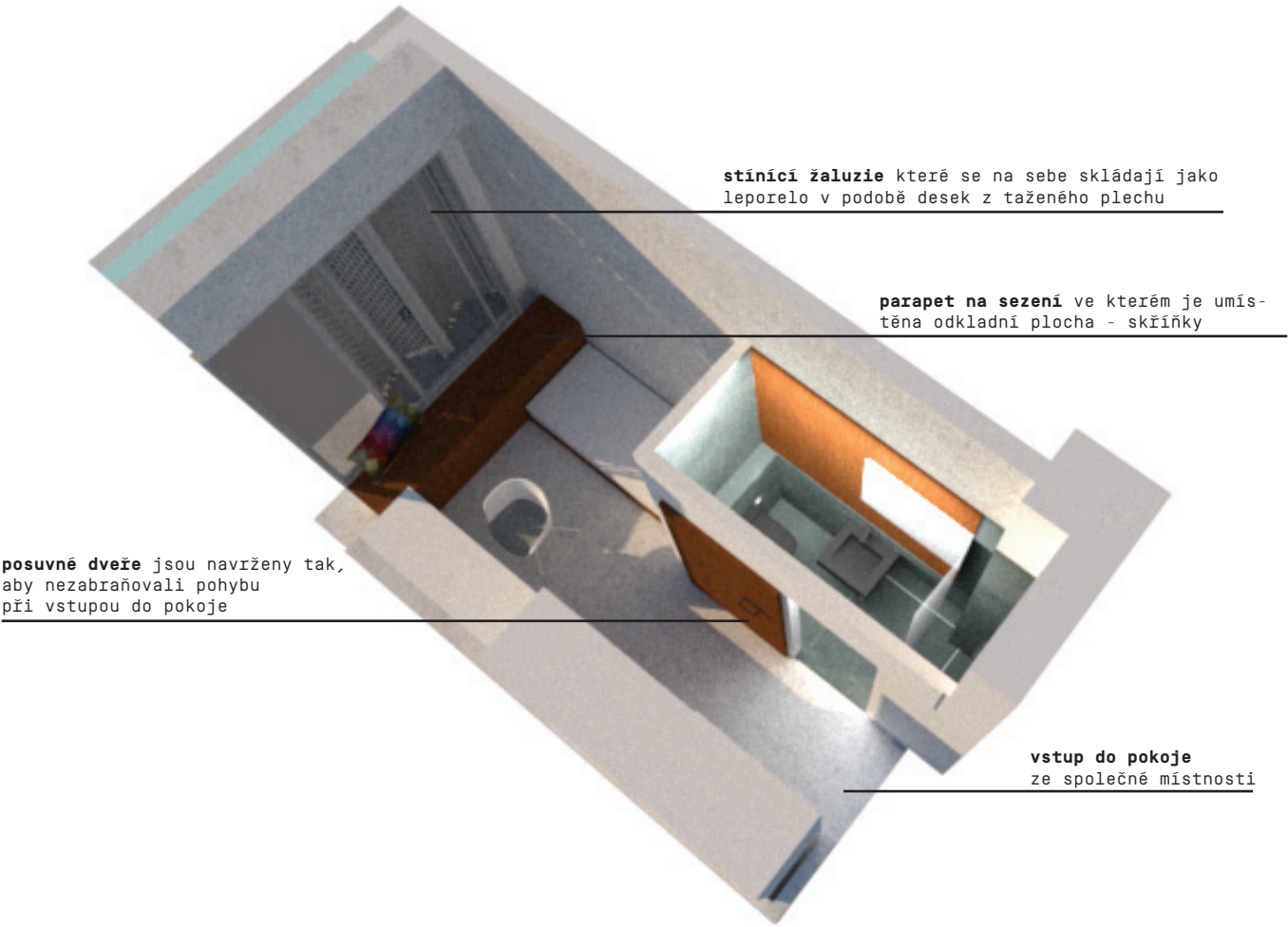
polyepoxidová stěrka
je použita na podlahu

velkoformátová dlažba
je použita na podlahu
v koupelně

zrcadlová plocha
umístěna přímo
v horizontu očí
uživatele

cedrové dřevo
je použito v „su-
chých částech“
koupelny

jižní fasáda

severní fasáda

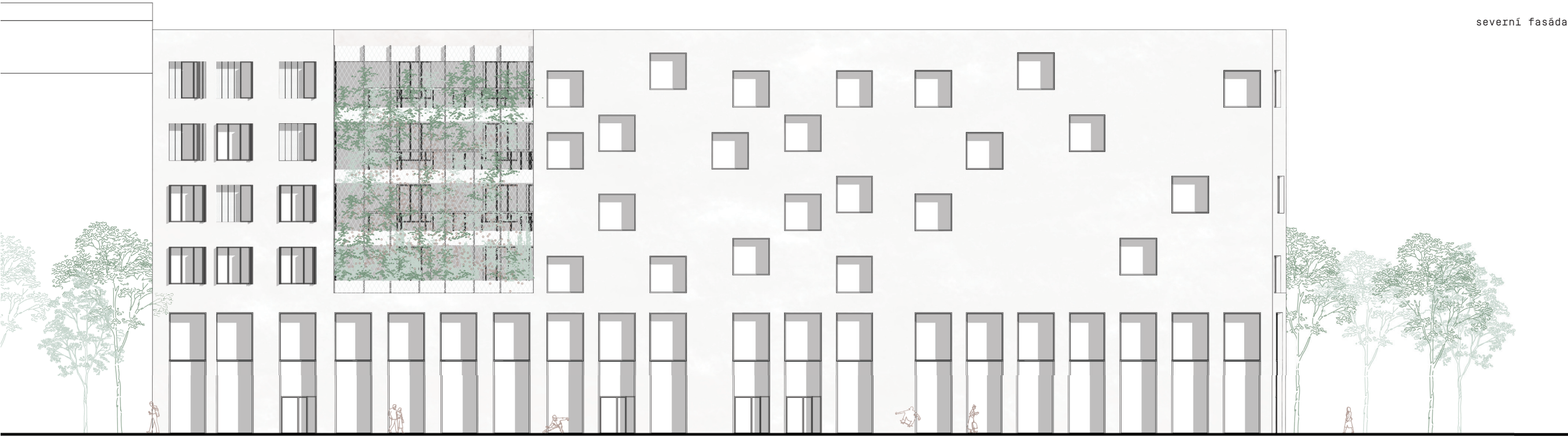
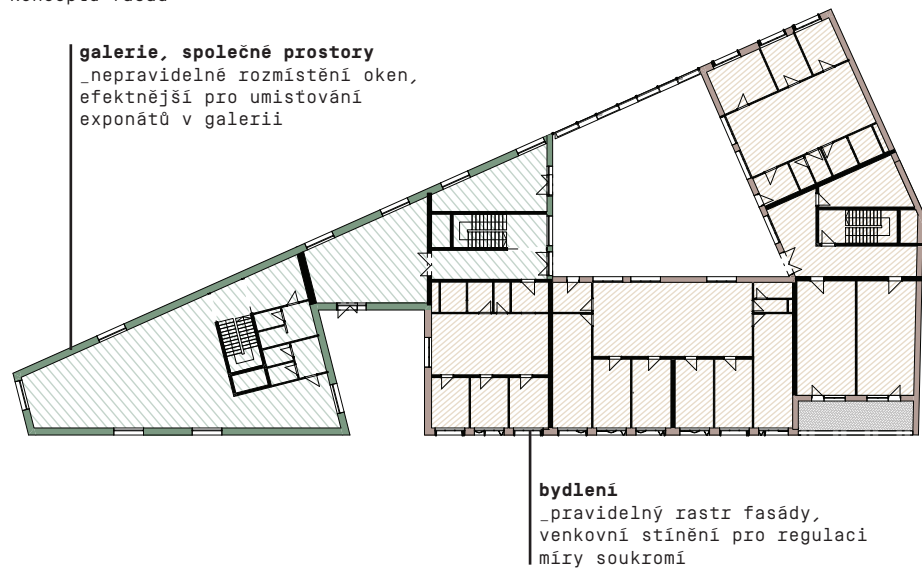

schéma konceptu fasád

materiály fasád

exteriérová
stěrka

ocelová síť
se zelení

expandovaný
plech

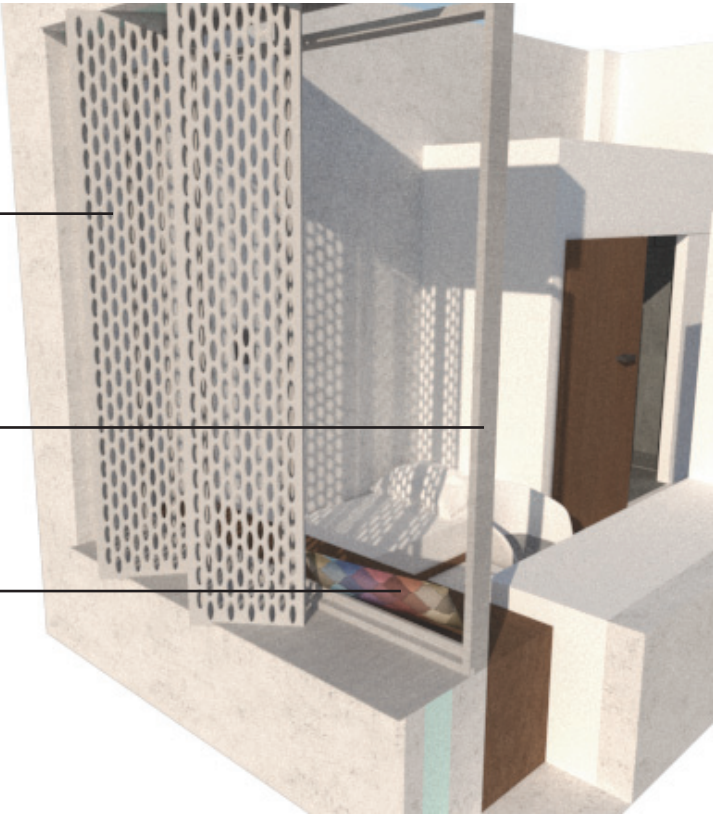
hliníkové
rámy oken

detail návaznosti okna a pokoje [jižní fasáda]

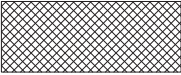
stínění z expandovaného plechu

hliníkový rám

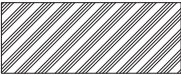
sezení u okna

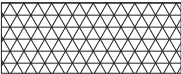
Legenda materiálů:

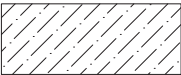
Okenní polystyren XPS k zamezení zepelného mostu [50 mm]

Okenní obložky - kov [hranol 60x40 mm]

Extrudovaný polystyren XPS [150 mm]

Železobetonové zdi tl. [300mm]

Dřevěný parapet - Cedr [výška 600 mm]

Plovoucí podlaha - kročejová izolace [70 mm]

Plechová okapnička ve spádu [1,5 %]

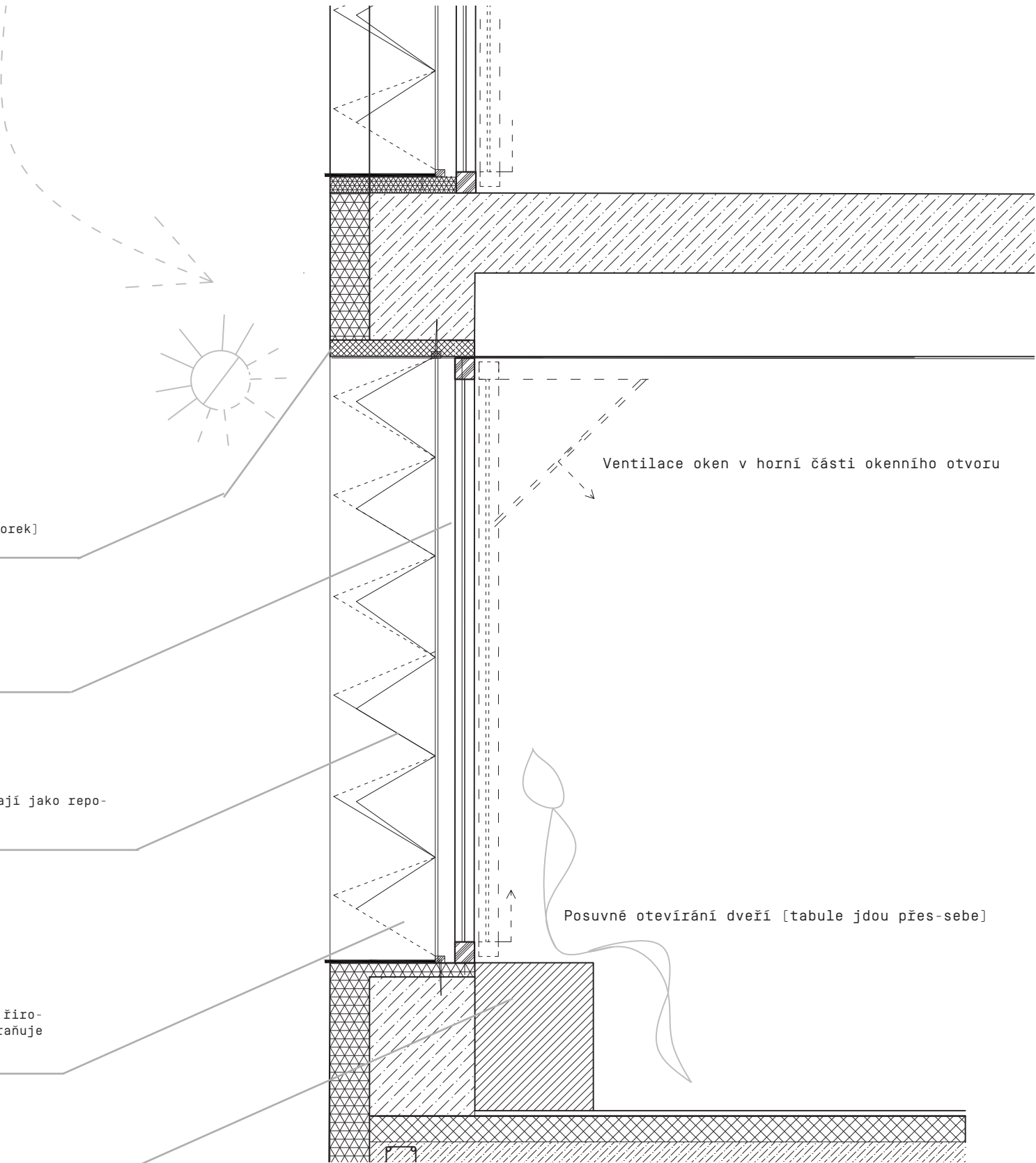
Tepelná izolace je omítnuta v podobě cementové stěrky [viz. mater. vzorek]

Tepelné izolační sklo je zapuštěno do fasády cca 500 mm

Expandovaný plech v podobě stínícího prvku - rolety se ona sebe skládají jako repolero [viz. obrázek řezopohled bytu]

Pojezdová lišta s navazující okapničkou - aluminiová pojezdová lišta řirozeně nechává odtékat vodu ve spádu a zároveň výše umístěna lišta zabráňuje zatékání do samotného systému a za okno

Parapet na sezení ve výšce 600 mm nad zemí navazuje na přímo na výšku osazeného okna, což umožňuje uživateli příjemné posezení s výhledem do přilehlé ulice

ZÁVĚREM

V tomto semestru bylo zadáním pro projekty našeho ateliéru téma dostupného bydlení a souvisejících funkcí podporujících městský život – v Berlíně.

Téma jsme nazvali „Dostupné bydlení +“. Hlavním tématem je bydlení, „+“ značí kombinaci s dalšími funkcemi, které považujeme v živém městě za nezbytné. Příkladem mohou být prostory pro práci, kulturu, umění nebo odpočinek. Naším cílem bylo vytvořit kvalitní a ekologicky šetrnou architekturu zapadající do složitěho městského prostředí.

Berlín má uvnitř města ve srovnání s jinými významnými evropskými metropolemi bohatý potenciál rozvoje. Jedná se o důsledek II. světové války i poválečného rozdělení. Tento prostor lze využít k rozvoji a zahuštění struktury města a formování jeho budoucí podoby. Území, kterým jsme se rozhodli zabývat, se nachází v jedné z 25 transformačních lokalit vymezených Strategickým plánem Berlína pro rok 2030.

Obvod Friedrichshain-Kreuzberg vznikl sloučením bývalého východoberlínského obvodu Friedrichshain a bývalého západoberlínského obvodu Kreuzberg. Jedinečná kombinace průmyslového dědictví, atraktivních lokalit na břehu řeky, kulturní rozmanitosti a kreativity obyvatel přispívá k vytvoření jeho specifické atmosféry a zvláštního funkčního a sociálního mixu.

Parcely, na nichž jsme navrhovali, jsou součástí zajímavého bloku přetnutého diagonálně historickou nadzemní dráhou, jehož podstatnou

část v současnosti tvoří prázdné plochy. Tato jízva ve městě vznikla vybombardováním za II. světové války a přetrvala rozdělením města až do dnešních dnů.

V těsném sousedství se nachází řeka Spréva, ikonický most Oberbaumbrücke a nadzemní dráha se stanicí metra Schlesisches Tor, která stojí 6 m na úrovni terénu.

Dvojice napínavých míst trojúhelníkového tvaru, která jsou od sebe fyzicky oddělena, na první pohled nabízí zcela odlišné atmosféry, která však tvoří jeden celek městské struktury.

Lokalita je vymezena ulicemi Bevernstrasse, Schlesische Strasse a Falckensteinstrasse a nábřežím řeky, na níž má část „našich“ parcel výhled.

Dalibor Hlaváček & Martin Čeněk

© 2021
Ateliér Hlaváček-Čeněk
zimní semestr 2020/2021

Ústav navrhování II
Fakulta architektury ČVUT v Praze

Portfolio celého ateliéru najdete na
issuu.com/atelierhlavacekcenek

